

«Κάθε ελεύθερος άνθρωπος είναι Δημότης Μεσολογγίου”: Η ιστορική ομιλία του Λουκή Ακρίτα το 1964 για την Έξοδο του Μεσολογγίου.

Μέρος Α!

Πρόλογος – Επιμέλεια : Σπύρος Δημητρίου

Μια από τις πιο εμβληματικές φράσεις που σημειολογικά αποτυπώνουν την ηρωική πράξη της εξόδου του Μεσολογγίου, ειπώθηκε από τον Λουκή Ακρίτα. Ήταν η πρώτη – πρώτη φράση του λόγου που εκφώνησε στις 26 Απριλίου 1964, ως Υφυπουργός Παιδείας, εκπροσωπώντας την τότε κυβέρνηση, στις επετειακές εκδηλώσεις της εξόδου του Μεσολογγίου. Εξ αιτίας της κακοκαιρίας και της σιγανής βροχής κινδύνευσε να διαλυθεί η ομιλία, που έγινε στο Ηρώο της Πόλεως, με καλεσμένους την τότε Διάδοχο του Ελληνικού Θρόνου Πριγκήπισσα Ειρήνη, τον πρόεδρο της Βουλής κ. Γ. Αθανασιάδης Νόβας, τους Υπουργούς κ.κ. Κατσώτα και Χούτα, τους πρεσβευτές Γαλλίας, Γερμανίας και Ιταλίας, πολλών βουλευτών, του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου του Μεσολογγίου και περισσότερων από 40 χιλιάδες λαού

Συμπληρώθηκαν 200 χρόνια από την επανάσταση του 1821 και τα μηνύματα των ηρωικών πράξεων, όπως αυτό της εξόδου στο Μεσολόγγι, εξακολουθούν να είναι επίκαιρα όσο ποτέ. Το ανεκπλήρωτο του Αγώνα είναι το διαρκώς ζητούμενο και ιδιαίτερα σήμερα που κινδυνεύουμε να απολέσουμε την ελληνική μας ιδιοπροσωπία και όχι μόνο. Επίσης λόγοι όπως αυτοί του εκ Κύπρου Λουκή Ακρίτα είναι καλό να διαβάζονται και να ξαναδιαβάζονται μήπως και βρούμε επιτέλους το σωστό βηματισμό που πρέπει να έχουμε στο διάβα του χρόνου.

«Κάθε ελεύθερος άνθρωπος είναι Δημότης Μεσολογγίου. Όπου η θυσία καθαγιάζει την παρουσία μας στη ζωή, εκεί, πανάχραντο και ιερό, σαλεύει το Μεσολόγγι. Όπου η Αρετή υψώνεται, εγκαλλώπισμα και δικαίωση της εποποιίας των ανθρώπων, εκεί υπάρχει το Μεσολόγγι. Όπου η Παιδεία θεμελιώνει το ελεύθερο φρόνημα των πολιτών, εκεί απλώνεται, βάθρο και κρηπίδωμα, το Μεσολόγγι. Όπου απροσμέτρητη η Αγάπη πλάθει τις μήτρες της Ιστορίας, εκεί παραστέκει το Μεσολόγγι. Όπου ο άνθρωπος ανεβαίνει τα σκαλοπάτια του Θεού, εκεί ορθώνει το ανάστημά του ο φράχτης του Μεσολογγίου. Όπου οι Λαοί αναζητούν την πορεία του Μέλλοντος, από γενιά σε γενιά, με ακατάλυτο προγονικό δεσμό, εκεί προπορεύεται το Μεσολόγγι.

Παντού υπάρχει το Μεσολόγγι, ένδοξοι κάτοικοι μιας πολιτείας στεφανωμένης από τη Δόξα. Γιατί το Μεσολόγγι είναι για όλους τους Λαούς της Γης πράξη Ελευθερίας και κανόνας της Αρετής. «Άνδρες η Πόλις, ού τείχη» γράφει ο Τρικούπης.

Σήμερα, πιο πολύ από κάθε φορά, ο σεμνός τόπος, όπου σε λατρευτική δέηση έχουμε συγκεντρωθεί από τα πέρατα της Πατρίδας, σήμερα, πιο πολύ από κάθε φορά, το Μεσολόγγι προβάλλει σαν υπέρτατος οδηγός του Έθνους. Η πολιορκία των Νέων Καιρών απαιτεί γενναίο και ελεύθερο φρόνημα, υψηλό και περήφανο λογισμό...

Ο σημερινός σας ομιλητής συμβαίνει ν' αδεφώνη την κοινή μοίρα του Ελληνισμού. Σας φέρνει το μήνυμα από το Άγιο Βήμα της Κυπριακής Ψυχής. Απ' εκεί, όπου η δύναμή μας πέλαγο, κι η θέλησή μας βράχος. Εκεί, στο μείζονα προμαχώνα του Ελληνισμού, όπου η πατρίδα μας, η Λευτεριά, αντικρύζει από ένα φράχτη – μια διαχωριστική γραμμή – την Τυραννία. Θαρρείς, πως η πολιορκία του Μεσολογγίου, συνεχίζεται μέσα στα βάθη του χρόνου. Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι της Κύπρου, ζωσμένοι τὰ ἄρματα, που δεν διαφέρουνε και πολύ από τα καριοφύλια και τις πιστόλες της Φρουράς, όρθιοι στο μετερίζι του

Γένους, ξαναστήνουν το Μεσολόγγι κατάντικρυ στις στρατιές της Ανατολής, τις ίδιες στρατιές του Κιουταχή και του Ιμπραήμ που μυρμηκιούσαν, εδώ και 138 χρόνια, στα λιόδεντρα του Κάμπου σας.

Στα μάτια και στο πρόσωπο φαίνονται οι στοχασμοί τους. Τους λέει μεγάλα και πολλά η τρισβαθη ψυχή τους.

Κι' όπως πάντα, έτσι και τώρα, η ίδια απάντηση σε κάθε πρόταση είτε για προσκύνημα, είτε για διχοτόμηση. «Τα κλειδιά της Κύπρου, κρέμονται στις μπούκες των τουφεκιών μας». Αντηχεί το «μολών λαβέ», ύστερα από 2500 χρόνια, σαν προσταγή της στιγμής. Είτε το κραυγάζει ο Σπαρτιάτης, είτε ο Μεσολογγίτης, είτε ο Κύπριος...

Εξυμνώντας το Μεσολόγγι, προσκυνούμε την Ελλάδα. Εξυμνώντας την Ελλάδα, δοξολογούμε τον Άνθρωπο. Δοξολογούμε τον Έλληνα Πρόγονο, που τακτοποιεί το χάος του λογισμού με τον έντεχνο Λόγο και την ερευνητική σκέψη. Τον γλύπτη που ισορροπεί σε μοναδικές αναλογίες το κάλλος. Τον ποιητή που οικοδομεί την τραγική ουσία του μύθου μέσα στην κόγχη του αρχαίου Θεάτρου. Τον φιλόσοφο που λογχίζει το μυστήριο του Κόσμου με τον ακοίμητο λογισμό του. Αλλά και τον ανώνυμο κάτοικο αυτής της ευλογημένης Γης, τον ξωμάχο, τον ψαρά, τον δουλευτή, που κάθε γενιά – εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια – κατακτά με το αίμα του τη Λευτεριά. Και μεταπλάθει τους πόθους και τους καυμούς του σε τραγούδι και μοιρολόγι. Αυτή η μικροσκοπική σκόνη του Διαστήματος, ο Άνθρωπος στα δικά μας χώματα έχει ανακαλύψει το εύδαιμον και το ελεύθερον της Δημοκρατίας. Και έχοντας, από την αυγή της Ιστορίας, εισχωρήσει στη δομή της ύλης, αποδεσμεύει την ενέργεια, αποκαθιστώντας την ενότητα του Απείρου. Στα δικά μας χώματα, ο Άνθρωπος έγινε Σύμπαν... Και συμπυκνώνει την Ιστορία σε κάποια ορόσημα Δόξας, μιας Δόξας που περπατάει ολομόναχη στο απέραντο κοιμητήριο της Θυσίας. Θερμοπύλες, Άλωση, Έξοδος του Μεσολογγίου. Τι πρώτο και

τι ύστερο να θυμηθή κανείς; Παντού η Λευτεριά αδελφωμένη με την ολοκληρωτική Θυσία...

Όταν οι Τριακόσιοι πέφτουνε στις Θερμοπύλες, παντοτεινοί κήρυκες του μεγάλου «Όχι» στη βαρβαρότητα. Όταν ο Παλαιολόγος πέφτει, άγνωστος ανάμεσα σε αγνώστους, κι αναστήνεται μαρμαρωμένος. Όταν ο Διάκος γίνεται φλόγα και δόξα, όταν σ' όλες τις εποχές τα κουφάρια των αδελφών μας στήνονται προχώματα της τιμής. Τότε, ένας Λαός είναι ακατάλυτα δεμένος με τη Μοίρα της Γης του. Γιατί όπου υπάρχει ένα Μεσολόγγι, υπάρχει και μια Πατρίδα. Κι' η Ελλάδα εναποθέτει τον όρκο της στα βάθρα της Ελευθερίας κάθε χρόνο, κάθε μέρα, κάθε στιγμή, παντοτεινή κι' αδιάλειπτη άσκηση Αρετής.

Πατώντας εδώ όπου τα χώματα ανασαλεύει η Ιστορία, ας αντικρύσουμε τη μοίρα του τόπου μας μέσα στο Σύγχρονο Κόσμο. Να ξεδιαλύνουμε τους σκοπούς μας και να επισημάνουμε τους μεγάλους στόχους μας. Που στέκεται και που πορεύεται η Ελλάδα μέσα στα ενάντια ρεύματα των Καιρών: Κυκλωμένοι από Ήρωες Ηρώων, ας αντικρύσουμε θαρρετά τη μοίρα μας. «Η υπόθεση, δένεται με το Παγκόσμιο Σύστημα», μας φωνάζει ο Σολωμός. Ένα αρμονικό σύνολο που ξεκινάει από τη μπούκα του τουφεκιού ενός Σουλιώτη, έως την Ποίηση, τους φιλέλληνες και την Αδελφωσύνη του Κόσμου. Νοιώθουμε φτερά αετού να μας ανασηκώνουν, όταν μας φλογίζει ο άνεμος της περηφάνειας, όπως μας φέρνει το τραγούδι του Βύρωνα και το σύθρηνο των ξενηστικωμένων, που πηδάνε με τ' αφιονισμένα παιδιά τους τα γιοφύρια της τάφρου.

Ζούμε μια από τις πιο αποφασιστικές, τις αληθινά κοσμογονικές ώρες της πανανθρώπινης Ιστορίας. Πολυάνθρωπες, ευρύχωρες Ομοσπονδίες Λαών αγωνίζονται ν' απλώσουν τη Δημοκρατία απάνω στα στερνά ενός καθημαγμένου πλανήτη, που καταθλίβεται στα έγκατα της ψυχής του από την πείνα, την ανάγκη, την τυραννία και τον πυρηνικό όλεθρο. Τα μικρά Κράτη, που ζούσανε κάτω από τον

ίσκιο των Μεγάλων, ζαρωμένα και περίτρομα, ανασηκώνονται για να διεκδικήσουν την ισοτιμία που τους εξασφαλίζει η δημιουργική τους ορμή και η πολιτιστική τους παράδοση. Οι έγχρωμοι της Ασίας και της Αφρικής ανεβαίνουν από τον λήθαργο της Προϊστορίας στο προσκήνιο της Δημοκρατίας. Κί' ανάμεσα στο απροσδιόριστο χάος, η μεγάλη τομή που διχάζει τον Κόσμο.

Σ' αυτό το κρίσιμο σταυροδρόμι ο τόπος μας εγκαινιάζει την τελευταία, την οριστική αυτή τη φορά, πορεία του στο χώρο της Ιστορίας. Από ένα μικρό, βαλκανικό Κράτος, υποχρεωμένο να καταφεύγει στην εύνοια και να δέχεται την υποτιμητική καθοδήγηση των Μεγάλων της Γης, η Ελλάδα απλώνεται τώρα στην Ευρώπη. Δένεται οργανικά με ξένους, και προηγμένους λαούς, αποδέχεται την αναμέτρηση που θα κρίνει την τύχη μας οριστικά κι' αμετάκλητα. Και το μοιραίο λάθος ημπορεί να μας οδηγήσει στην αφομοιωτική εξαφάνιση, στην απαλλοτρίωση της πολιτιστικής μας ιδιομορφίας.

«ΚΑΘΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΗΜΟΤΗΣ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ”:

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΛΟΥΚΗ ΑΚΡΙΤΑ ΤΟ 1964 ΓΙΑ ΤΗΝ
ΈΞΟΔΟ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ.

ΜΕΡΟΣ Β!

Συνεχίζουμε με το δεύτερο μέρος της βαρυσήμαντης ομιλίας του Λουκή Ακρίτα, σπουδαίου Κύπριου λογοτέχνη, δημοσιογράφου, άνθρωπου του πολιτισμού και πολιτικού, με την ουσιαστική σημασία της λέξης. Αφαιρώντας τις πολιτικές αναφορές στην τρέχουσα επικαιρότητα της εποχής, παραδίνουμε μια διαχρονική ομιλία όπου ο Ακρίτας συνδέει την Έξοδο του Μεσολογγίου με τον αγώνα του Κυπριακού Ελληνισμού και μιλά για την αναμόρφωση της Παιδείας ως αναγκαιότητα για το μέλλον της Ελλάδος στην (τότε) Ευρωπαϊκή οικογένεια

Επίλογος – Επιμέλεια : Σπύρος Δημητρίου

“Δεν μπορεί να υπάρξει αμφιβολία πως το όπλο μας είναι η αδιάσπαστη ενότητα του Ελληνισμού, ανεξάρτητα από τον οργανωτικό του δεσμό. Και, παράλληλα, η μεθοδική κινητοποίηση των υλικών πόρων του και η αξιοποίηση του πολιτιστικού, του πνευματικού αποθέματός του. Κινητοποίηση σε κάθε κατεύθυνση, κάθε στιγμή. Πάντα ένας Λαός πρέπει να μπαίνει στο στίβο αρματωμένος.

Ο Ελληνισμός δεν είναι μονάχα ο Ελλαδικός. Είναι τα δυο εκατομμύρια της διασποράς, που χαλαρώνουν ολοένα τον δεσμό με τα πάτρια χώματα. Είναι ο Ελληνισμός της Βορείου Ηπείρου, που εξαφανίζεται σταθερά κάτω από τον αμείλικτο ζυγό ενός ολοκληρωτισμού. Είναι οι παλιές Κοινότητες, οι ακμαίες εστίες που

διαλύονται στη Βαλκανική, στην Τουρκία, στην Αίγυπτο. Είναι, τέλος, προμαχώνας του Γένους, στην αγκαλιά της Ασίας και της Αφρικής, ο Κυπριακός Ελληνισμός.

Ο Ελληνισμός δεν μπορεί να δώσει τη μάχη της Ειρήνης διασκορπισμένος. Πρέπει να συνταχθή σ' ενιαίο σύνολο. Είμαστε λίγοι, και γι' αυτό πρέπει να είμαστε συγκεντρωμένοι όλοι, τώρα που σημαίνει το προσκλητήριο. Προυπόθεση για την Κύπρο είναι η κατοχύρωση της ιστορικής και φυλετικής ενότητας του Ελληνισμού, το αναφαίρετο δικαίωμα του Κυπριακού Λαού ν' αποφασίσει ελεύθερα για την τύχη του, ν' ακουμπήσει στην Ελλάδα. Κι' εδώ, στις τάπιες, ορθωνότανε ακούρσευτο το «Ύψωμα της Ενώσεως». Βίοι παράλληλοι στα σύμβολα και στις λέξεις...

...Εκεί, λοιπόν, στο φράχτη της Κύπρου, στο νέο Μεσολόγγι του Ελληνικού πατριωτισμού, βαδίζει ήρεμη, στοχαστική, με το βόλι στο τουφέκι και με το Λόγο που ματώνει, η Ελληνική Ιστορία... Εμείς όλοι ξέρουμε τι σημαίνει Έξοδος, όταν εκατομμύρια εκατομμυρίων Λαών παραστέκονται στον Κυπριακό φράχτη. Όταν οι ελεύθεροι άνθρωποι αυτής της Γης βαδίζουν στις τάπιες των Κυπριακών πόλεων, φρουροί της ιδικής τους ελευθερίας, αποφασισμένοι να εξαλείψουν το κουρσάρικο πάθος της νομαδικής ορδής, που παραμονεύει με τ' ακονισμένα δόντια του αγριμιού. Γιατί κάθε ελεύθερος άνθρωπος, όπου Γης, είναι και δημότης της Κύπρου. Σ' ένα γράμμα στους υψηλούς Βεζυράδες προσθέτει ο Νότης Μπότσαρης : «Τώρα βλέπομεν ότι εκείνο όπου θέλετε εσείς δεν γίνεται, ούτε εκείνο όπου θέλομεν ημείς. Και θα γίνη εκείνο όπου ο Θεός αποφασίσει».

Παράλληλος σκοπός με την ολοκλήρωση της Κυπριακής Ελευθερίας κι' απαραίτητη προϋπόθεσή μας στην αναμέτρηση με τον ευρωπαϊκό χώρο, είναι η ριζική ανανέωση του πνευματικού και τεχνικού

οπλισμού μας, η θεμελίωση της εθνικής μας υποδομής με την αναμόρφωση της Παιδείας...

Θα ήταν **κοινοτοπία** να υπογραμμίσω τις ανισότητες της αναμετρήσεώς μας με τους Ευρωπαίους. Προσεγγίζουμε όμως την Ευρώπη, που έχει τα δικά της ψυχολογικά, πολιτικά και πνευματικά προβλήματα, με κάποια γαλήνη, αν όχι και συνείδηση υπεροχής. Δεν είναι μονάχα το ανεκτίμητο πλεονέκτημα της γεωγραφικής μας θέσεως. Ούτε το τεράστιο προνόμιο των εσωτερικών συγκοινωνιών, μ' ένα από τους μεγαλύτερους εμπορικούς στόλους του Κόσμου. Δεν είναι η μοναδική λαμπρότητα του ελληνικού τοπίου, ούτε ακόμη η ιδιοφυία του τεχνίτη μας. Παράλληλα, είναι ο ιδεολογικός και πολιτιστικός οπλισμός του Νεοελληνισμού.

Ανήκω, αγαπημένοι μου φίλοι, στην κατηγορία όσων πιστεύουν ότι η Ελλάδα με την πολιτιστική μας ιδιομορφία και τη συνείδηση του γενικότερου ρόλου μας μέσα στη ζύμωση των ιδεών για ένα σύγχρονο κόσμο, μπορεί να βοηθήσει την Ευρώπη. Να τη μπολιάσει με νέα φύτρα. Να της δώσει φτερά σε μια στιγμή που πολεμάει ν' αρμονιστή, μ' άλλες παγκόσμιες δυνάμεις, στην ηγετική σκοπιά μιας βασανισμένης ανθρωπότητας»....

Η Δελφική ποίηση του Σικελιανού, δείγμα της πολιτιστικής ιδιομορφίας των Ελλήνων

...Εκεί, στα σταυροδρόμια της Ευρώπης, ο Ελληνισμός θ' αντικρύσει τη μοίρα της Ιστορίας του με το ήθος του τόπου του, με τη προσφορά του Μεσολογγιού, θα κατοχυρώσει όμως το μέλλον του, θα το ασφαλίσει τελειωτικά, με την Παιδεία»...

Ο μεγάλος Έλληνας της Κύπρου, Λουκής Ακρίτας έζησε και δημιούργησε πνευματικά στην Ελλάδα αφήνοντας ανεξίτηλο το αποτύπωμά του. Σπουδαίος λογοτέχνης και δημοσιογράφος, άνθρωπος του πολιτισμού και πολιτικός με την ουσιαστική σημασία της λέξης, με την σημασία που ίσχυε ακόμη τότε, και που ο ίδιος

αναμετριόταν πολλές φορές προσπαθώντας να ισορροπήσει μεταξύ πνεύματος και πολιτικής. Η Ελλάδα και η Κύπρος θα είναι παντού παρούσες στη ζωή του. Έτσι κι στην ομιλία του στο Μεσολόγγι θα μιλήσει και θα συνδέσει την Κύπρο και τους Αγώνες της με τη ηρωική πράξη της εξόδου στην οποία συμμετείχαν και Κύπριοι.

Επίσης θα αναφερθεί στην Παιδεία και τον πολιτισμό ως βασικό όπλο για το μέλλον μας και ιδιαίτερα για την προοπτική μας στην Ευρώπη, όπως φάνταζε σε εκείνους τους χρόνους. Όμως δεν εισακούσθηκε και χρόνια αργότερα στο ταξίδι μας στην Ευρώπη αυτά τα δυο ισχυρά μας όπλα όχι μόνο δεν τα πήραμε μαζί αλλά φροντίζουμε να τα αναθεωρούμε. Στο Λουκή Ακρίτα θα οφείλουν διαχρονικά όλοι οι Έλληνες την δωρεάν Παιδεία. Το δικαίωμα στη μόρφωση και ιδιαίτερα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτό θα του το «οφείλουμε» για πάντα.

Ο Λουκής Ακρίτας ως Υπουργός Παιδείας

Θα κλείσει την ομιλία του εκείνη τη βροχερή μέρα στο Μεσολόγγι λέγοντας :

«Η ολοκλήρωση της Κυπριακής Ελευθερίας και η αναμόρφωση της Ελληνικής Παιδείας είναι οι δυο πόλοι γύρω από τους οποίους στρέφεται η Ιστορία του Ελληνισμού, σε μια στιγμή που προσπαθούμε να εκπορθήσουμε τις πύλες του Μέλλοντος. Αντηχεί ακόμη μια φορά το προσκλητήριο της Εξόδου. Σε κάθε εποχή αρχίζει μια Έξοδος για την Ελλάδα. Τώρα είναι η μεγάλη Έξοδος προς τους Νέους Καιρούς.

Ω Ελλάς! Ω πατρίς μου

Ελπίδων γλυκυτάτων

μήτηρ! Σε βλέπω ακόμα

ζώσαν και μαχομένην

και αναλαμβάνω.

Από τα βάθη της Τουρκοκρατίας η Μαρία η Συγκλητική, στο λιμάνι της Λεμεσού, τινάζει το Τουρκικό καράβι στον αέρα για να λυτρώση από το βαρβαρικό μίσημα, άνθος παρθένων. Εκατοντάδες χρόνια η ίδια φλόγα ξεπήδησε από το χέρι του Καψάλη, να σώση τα γυναικόπαιδα του Μεσολογγίου. «Ηξεύραμεν όλοι τον Καψάλην ότι δεν είχε ανάγκην οδηγίας» γράφει με χαριτωμένη αφέλεια ο Κασομούλης.

Πριν τέσσερα χρόνια, στο Λιοπέτρι τέσσερα παλληκαρόπουλα, σ' ένα αχερώνα έπεσαν ολοκαύτωμα, αντιγράφοντας το Μεσολόγγι. Σε μια σπηλιά ο Αυξεντίου φωτιά και καπνός, ο Ραζηκότσικας, οι φάλαγγες της Φρουράς στο Μεσολόγγι, στις Θερμοπύλες και στο Αρκάδι, στην πύλη του Ρωμανού και στα Καλάβρυτα, όπου απλώνεται μαρτυρική πολυστέναχτη και περήφανη η Γη των Ελλήνων, θαρρείς και σέρνουνε τον χορό της Λευτεριάς ο Λεωνίδας κι' ο Καραϊσκάκης, ο Αισχύλος κι ο Σολωμός, ο Παλαιολόγος κι' ο Μπότσαρης, ο Αυξεντίου κι' ο Τζαβέλας, χωρίς χρονολογική σειρά, ανάκατα ο ένας πλάι στον άλλο, αδέρφια, σύντροφοι του πολέμου, έξω από τόπο και χρόνο. Βλαστάρια της αιώνιας Ελλάδας ανηφορίζουνε στα όρθια τείχη της Αρετής, «κρούοντες την λύραν» κυλάνε τα βάραθρα του Ζαλόγγου, ένα μέτρο πρόχωμα στο Μεσολόγγι σταματάει την Τυραννίδα. Κύπρος και Μεσολόγγι, Ελλάδα και Κόσμος – με τη Λευτεριά, να φλογίζει τα σπλάχνα ενός Λαού. Και με τη Δόξα να τους στεφανώνει....

Σαν ένα στρατιώτης της Πατρίδας, με το τουφέκι στον Πόλεμο και την Αντίσταση και με το Λόγο στην Ειρήνη, καταθέτω εδώ, στο βωμό της Λευτεριάς, τον οραματισμό μας για μιαν Ελλάδα στο κέντρο του σεβασμού και της λατρείας της Οικουμένης». (*)

Αυτή είναι μια από τις τελευταίες, ίσως και η τελευταία επίσημη ομιλία του Λουκή Ακρίτα. Ένα πρωινό του Σαββάτου 6 προς Κυριακή 7 Φεβρουαρίου 1965 θα μας αφήσει άδοξα και απροσδόκητα στα 54 χρόνια του, χτυπημένος από την επάρατο νόσο σ' ένα νοσοκομείο του Λονδίνου. Δεν πρόλαβε να δει τις «αδέσποτες μέρες» που ακολούθησαν για την μαρτυρική μεγαλόνησο Κύπρο και τον ελληνισμό γενικότερα που σκόρπισαν τους πόθους, εκεί στην εσχατιά της Μεσογείου, στους πέντε ανέμους.

Η ιερή πόλη του Μεσολογγίου, τιμώντας τον, τοποθέτησε την προτομή του στην πλατεία Ηρώων, εκεί που εκφώνησε τον περίφημο λόγο του, για να μην ξεχάσουμε ποτέ ότι «ΚΑΘΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΗΜΟΤΗΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ...».

(*) Η ομιλία του Λουκή Ακρίτα δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ» τεύχος 885 15 Μαΐου 1964.